

INTEGRIRANI SISTAVI UPRAVLJANJA

Zlatko Švigir, direktor
ALTIN USLUGE d.o.o.

Sadržaj

- Što podrazumijevamo pod pojmom integrirani sustavi upravljanja?
- Zašto bi sustav upravljanja trebao biti integriran?
- Sustavi upravljanja.
- Nekoliko riječi opreza o integriranim sustavima upravljanja.
- Razmatranje procesa integriranog upravljanja.
- Publicly Available Specification (PAS) 99.
- Dekompozicija strukture.

Što podrazumijevamo pod pojmom integrirani sustavi upravljanja?

- Integrirani znači kombinirani; stavljanje sve prakse unutarnjeg upravljanja u jedinstveni sustav, ali ne kao zasebnih komponenti.
- Kako bi sustavi bili integrirani dio organizacijskog sustava upravljanja, moraju postojati poveznice između procesa.
- Integrirani sustav upravljanja (ISU) je sustav upravljanja koji integrira sve komponente poslovanja u jedan koherentan (povezan) sustav s ciljem omogućavanja ispunjavanja svoje svrhe i misije.

– Izvor: IQA.2007

Zašto bi sustav upravljanja bio integriran?

- Da bi bio u skladu s organizacijom.
- Kako bi usavršio internu i eksternu komunikaciju.
- Kako bi se izbjegla duplikacija i postiglo smanjenje troškova.
- Kako bi se smanjili rizici.
- Kako bi se otkrili proturječni ciljevi.
- Kako bi se identificirale i racionalizirale proturječne odgovornosti i odnosi.
- Kako bi se postigla strukturalna ravnoteža autoriteta i ovlasti.
- Kako bi se organizacija fokusirala na poslovne ciljeve.
- Kako bi se formalizirao neformalni sustav.
- Kako bi se harmonizirale i optimizirale prakse.
- Kako bi se identificiralo i omogućilo osposobljavanje osoblja i njihov razvoj.

Sustav upravljanja

- **Sustav za uspostavu politike i ciljeva, te za postizanje (ostvarenje) tih ciljeva.** – Izvor: ISO 9000:2000
- **Šest zajedničkih elemenata** – Izvor ISO Guide 72
  - Politika
  - Planiranje
  - Implementacija i djelovanje
  - Procjena djelovanja
  - Usavršavanje
  - Ocjena Uprave
- **Ne postoje nacionalne, niti međunarodne norme za integrirane sustave upravljanja.**

Što sve sustav uključuje?

- **Kontrolni faktori kroz koje se poslovni procesi realiziraju.**
- **Dobro je zapamtiti da:**
  - Sustav je zbirka podsustava.
  - Podsustav je zbirka procesa.
  - Proces je zbrka zadataka.
  - Aktivnost je najmanja čestica rada koja se treba obaviti od strane osobe ili grupe ljudi.
- **Procedura je samo način na koji se obavlja neka radnja.**

Koje se norme sustava upravljanja mogu integrirati?

■ Tipično:

- ISO 9001 (upravljanje kvalitetom/poslovanjem)
- ISO 14001 (upravljanje okolišem)
- OHSAS 18001 (sigurnost i zaštita na radu)
- ISO/IEC 27001 (informacijska sigurnost)
- ISO 22000 (sigurnost hrane)
- ISO/IEC 20000 (upravljanje IT uslugama)

– Izvor: BSI-Global 2007

Sustav upravljanja kvalitetom

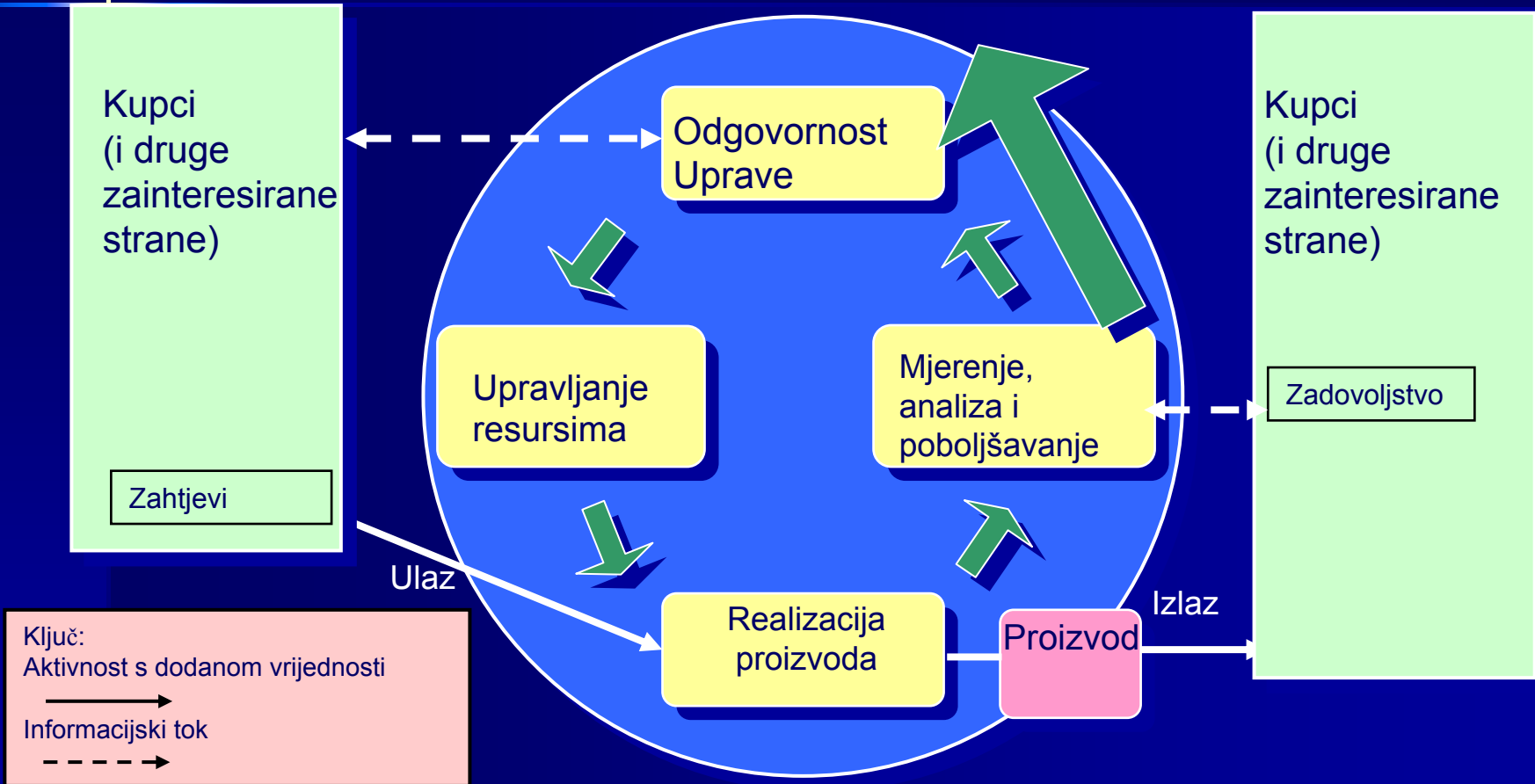
- **Sustav upravljanja koji usmjerava i kontrolira organizaciju s osvrtom na kvalitetu** – Izvor: ISO 9000:2000
- **Obitelj normi ISO 9000 je revidirana u prosincu 2000. godine, a sastoji se od:**
  - ISO 9000 - Sustav upravljanja kvalitetom, Osnove i terminologija
  - ISO 9001 - Sustav upravljanja kvalitetom, Zahtjevi
  - ISO 9004 - Sustav upravljanja kvalitetom, Smjernice za poboljšanje učinkovitosti
  - ISO 19011 - Smjernice o provođenju audita sustav upravljanja kvalitetom i/ili okolišem

Sustav upravljanja okolišem

- **Upravljanje okolišem se danas vidi kao jedan od rastućih bitnih aspekata poslovnih procesa.**
- **Postoje tri prihvaćena tipa sustava upravljanja okolišem:**
  - ISO 14001 – Sustav upravljanja okolišem, Norma
  - EMAS - EU Eco-management and Audit Scheme
  - BS 8555 STEMS – Sustav upravljanja okolišem, vodič za faznu implementaciju sustava upravljanja okolišem uključujući uporabu evaluacije aspekata okoliša.

Kontinuirano usavršavanje sustava upravljanja

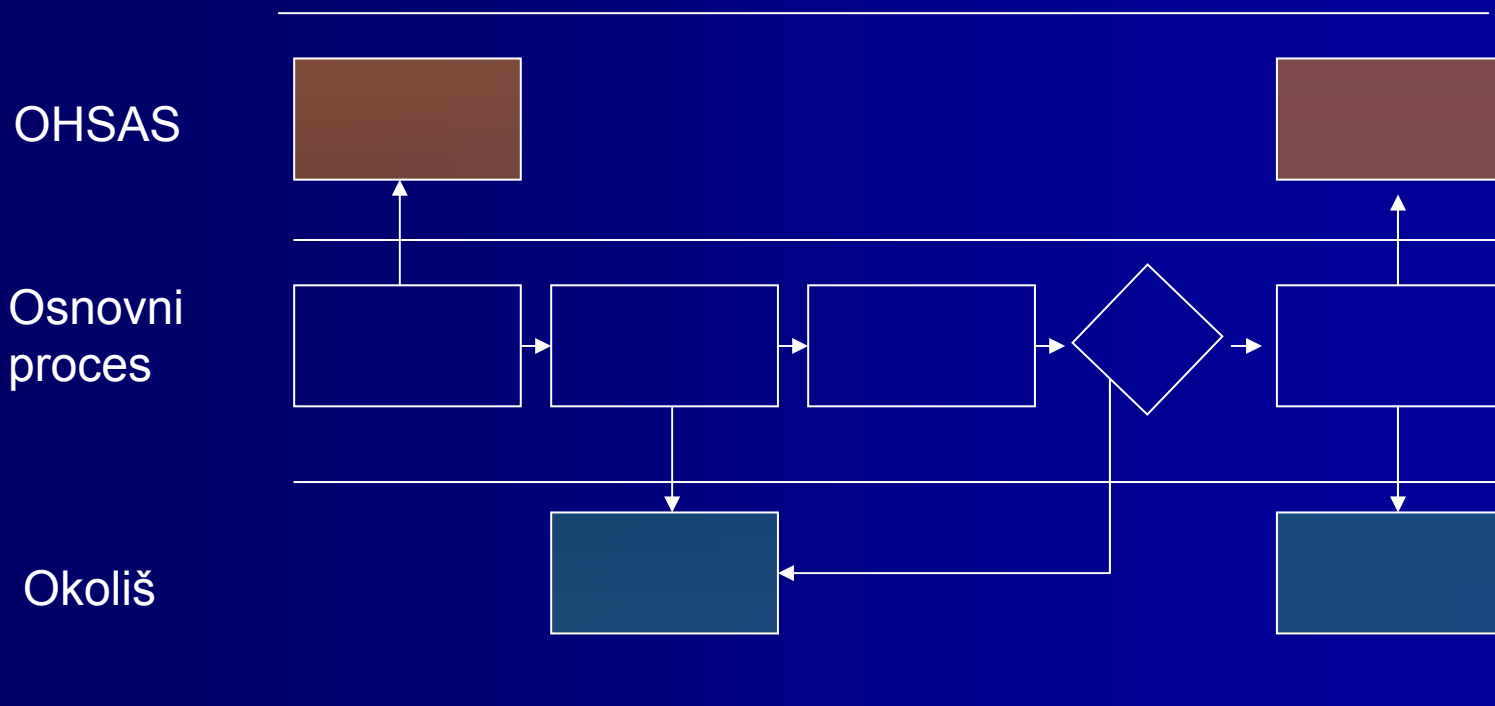

Tipična struktura sustava upravljanja kvalitetom

Prijedlog integracije procesa

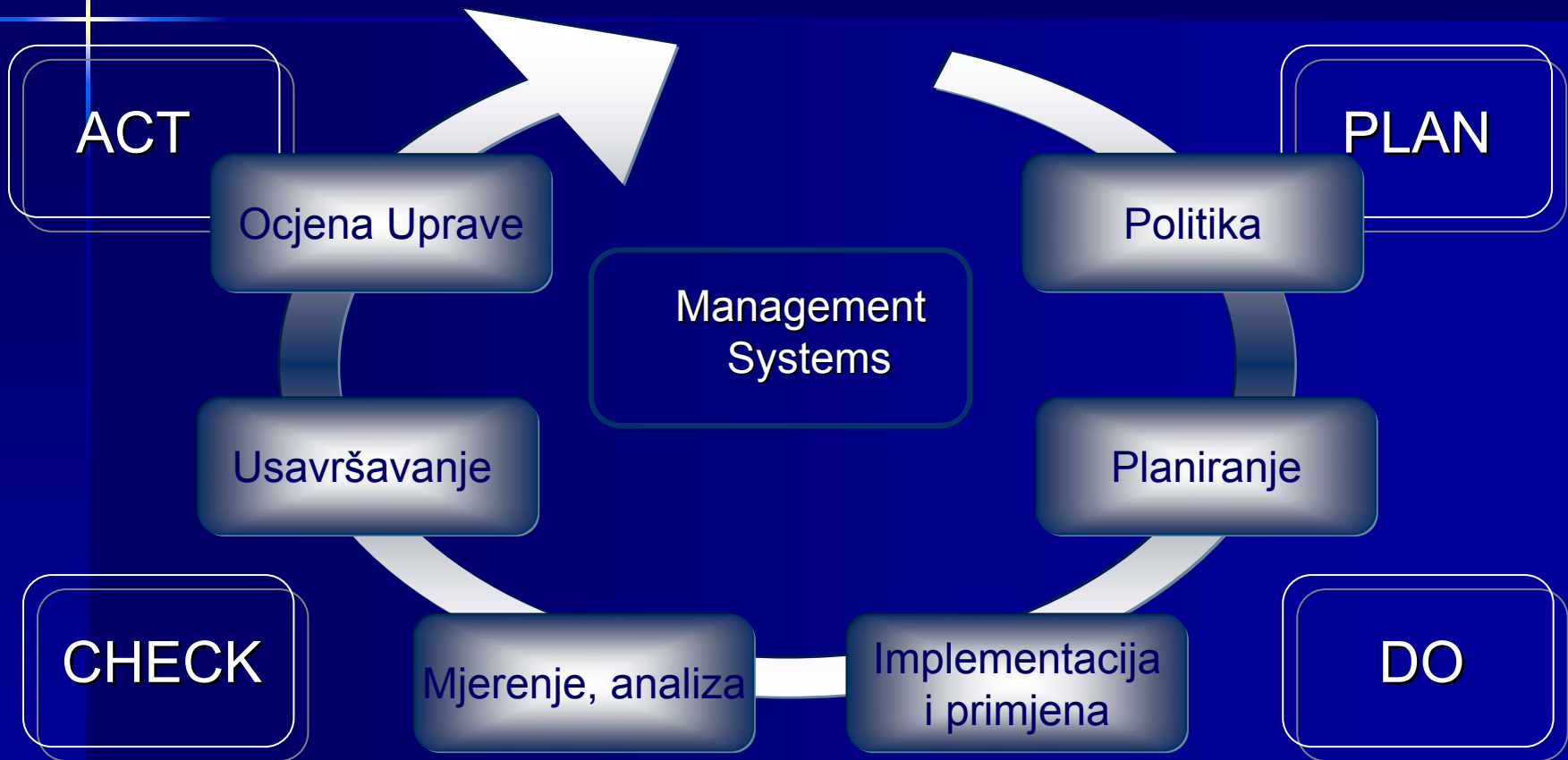
Poslovni proces

Poveznice između osnovnih normi

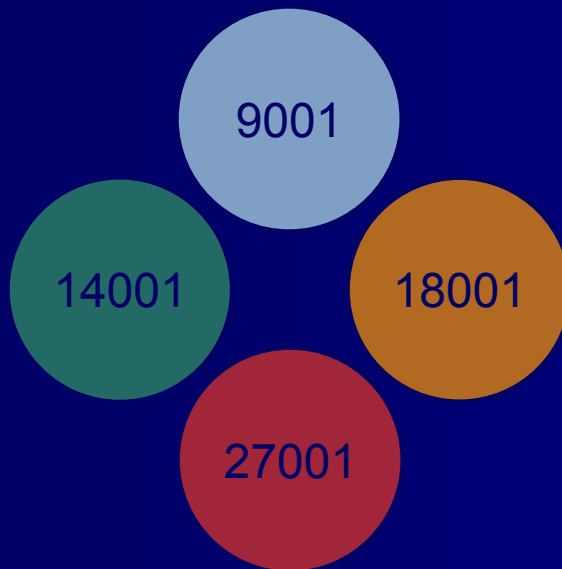
NORMA	9001	14001	18001
Osnovni zahtjevi	4.1	4.1	4.1
Politika i opredijeljenost	5.1	4.2	4.2
Planiranje	5.4	4.3	4.3.1
Aspekti okoliša / Kupac u fokusu	5.2	4.3.1	4.3.1
Zakonski i ostali zahtjevi	5.1 & 7.2.1	4.3.2	4.3.2
Uspostava i djelovanje	4.1 & 7.1 & 6	4.4	4.4
Dokumentacija	4.2	4.4.4 & 4.4.5	4.4.4
Interni audit	8.2.2	4.5.5	4.5.4
Ocjena Uprave	5.6	4.6	4.6

Model integriranog upravljanja (P-D-C-A)

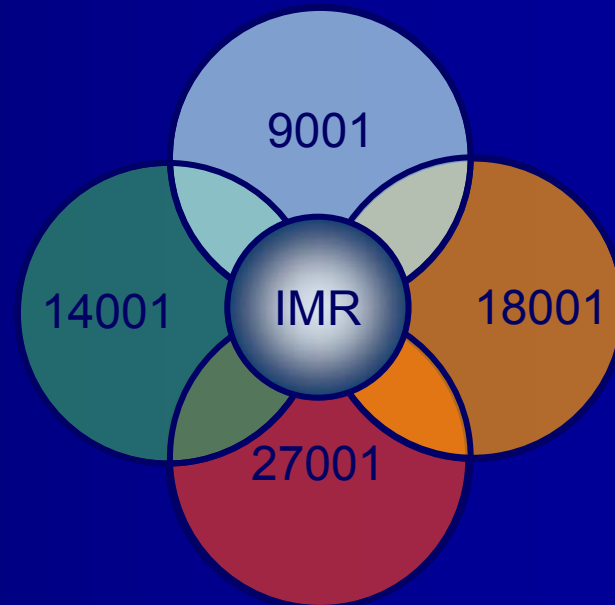

Integrirano upravljanje

Neovisni auditi i certificiranje pojedinih sustava upravljanja

Integrated Management Registration (IMR)

Nekoliko riječi opreza o ISU

- **Prije nego pogledamo integrirano upravljanje, trebamo prvo uzeti u obzir upravljačke strukture i ciljeve u koje sustav treba biti ugrađen.**
- **Zato trebamo procijeniti koliko efektivno i efikasno se trenutno upravlja organizacijom u općem smislu.**
- **Postoje mnogi faktori koji utječu na način rada integriranog sustava upravljanja.**

Razmatranje procesa integriranog upravljanja

- Opseg na koji se integracija odnosi.
- Politička i kulturološka situacija unutar organizacije.
- Potrebne razine odgovornosti.
- Zakonski i ostali zahtjevi.
- Jasni ciljevi za integracijski projekt.

Publicly Available Specification (PAS) 99

- PAS 99 je javno dostupna specifikacija općih zahtjeva za sustave upravljanja koja se može koristiti kao okvir za integrirani sustav upravljanja.
- Organizacije s više od jednog sustava upravljanja mogu koristiti PAS 99 kao pomoć u postizanju pojedinačnih potpunih sustava upravljanja.
- PAS 99 uzima u obzir šest općih zahtjeva za sustave upravljanja čije je skice dao ISO Guide 72, Smjernice. To su sljedeći zahtjevi:
  - Politika
  - Planiranje
  - Implementacija i djelovanje
  - Procjena djelovanja
  - Usavršavanje
  - Ocjena Uprave
    - Izvor: BSI-Global 2007

Strategija dekompozicije

- **Funkcionalna dekompozicija raščlanjuje aktivnosti prema onome “što je napravljeno”, radije nego prema onome “kako je napravljeno”, i to je vjerojatno najuobičajenija strategija.**
- **Dekompozicija uloga raščlanjuje aktivnosti u odnosu “tko čini što”, i to može biti lagana i korisna početna točka, ali najvjerojatnije će ograničavati usavršavanje ako se održava.**
- **Dekompozicija podsustava dijeli cijeli sustav prvo na glavne podsustave. Taj princip je koristan kad su podsustavi uvelike neovisni jedan od drugog.**
- **Dekompozicija životnog vijeka raščlanjuje sustav prvo po fazama aktivnosti. Opet, to se najviše koristi kad su te faze jasno definirane i razmjerno neovisne.**

Razumijevanje vašeg poslovanja

- **Odlučite o točki gledišta koju želite zauzeti prilikom pokušaja opisa vaših poslovnih procesa. Inženjeri mogu imati specifičnu točku gledišta, prodaja može razmišljati malo drugačije, administratori mogu uzeti u obzir različite kriterije.**
- **Multidisciplinarni i timovi različitih funkcija mogu pružiti globalnu točku gledišta koju tražite.**

Razumijevanje sustava upravljanja

- **Sustav upravljanja kvalitetom ne odlučuje sam za sebe tehničke ili komercijalne specifikacije proizvoda, nego uspostavlja pravila koja pomažu u dosljednom dostignuću zahtjeva kvalitete.**
- **Sustav upravljanja okolišem u globalu zahtijeva da organizacija identificira i zabilježi svoje djelovanje na okoliš, prilikom čega stalno radi na unapređenju svoga odnosa prema okolišu, ali nema potrebu komentirati opće djelovanje na okoliš.**

Zaključci

- Integracija sustava upravljanja je specifični organizacijski prijedlog.
- Potrebno je postići razumijevanje ključnih poslovnih procesa.
- ISO je prepoznao želje za integracijom u dizajnu sustava upravljanja.

Pitanja ??

ALTIN USLUGE d.o.o.
Fallerovo šetalište 22
10000 ZAGREB

Tel: 01 3655 040

Fax: 01 3655 041

info@altin-usluge.hr

www.altin-usluge.hr